

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.9.2014
COM(2014) 574 final

2014/0264 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel riigihankekomitees võetav seisukoht,
mis käsitleb Uus-Meremaa ühinemist riigihankelepinguga**

SELETUSKIRI

1. SISSEJUHATUS

28. septembril 2012 esitas Uus-Meremaa taotluse WTO riigihankelepinguga ühinemiseks. Uus-Meremaa teatas kavatsusest ühinemisprotsess lõpule viia, võttes arvesse riigihankelepingu muudetud teksti (lepinguosaliselised võtsid muudetud teksti vastu 30. märtsil 2012 ja EL sõlmis lepingu nõukogu 3. detsembri 2013 aasta otsusega¹). Muudetud riigihankeleping jõustus liidu suhtes 6. aprillil 2014.

Komisjon pidas liidu nimel läbirääkimisi turu avamisega seotud mitmesuguste kohustuste üle, mida Uus-Meremaa on esitanud nii kahepoolses vormis kui ka WTO riigihankekomitees.

Uus-Meremaa esitas lepingu omapoolse lõpliku sõnastuse 21. juulil 2014. Järgnevalt on esitatud lepingu Uus-Meremaa-poolse lõpliku sõnastuse kokkuvõtte ja komisjoni hinnang sellele.

2. KOKKUVÕTE TINGIMUSTEST, MILLE ALUSEL UUS-MEREMAA RIIGIHANKELEPINGUGA ÜHINEB

Lepingu Uus-Meremaa-poolne lõplik sõnastus

Turulepääsuga seotud kohustused (lepinguga hõlmatud üksused, kaubad, teenused ja ehitusteenused)

Üksused

Uus-Meremaa valitsusasutused – keskvalitsuse tasemel on mitmesuguseid üksusi, kes on erineva tasandi avaliku võimu kandjad. Eksisteerivad ministrite järelevalve all olevad tavapärased ministeeriumid, samuti kuninglike riigiasutuste (*Crown Entities*) eri vormid. Viimati nimetatud on eri liiki üksused, mida valitsus kasutab riigivõimu täideviimiseks ning erinevate avalike ülesannete täitmiseks, näiteks tervishoiu, hariduse, turismi ja sotsiaalmajutuse valdkonnas. Lisaks on olemas riigile kuuluvad ettevõtjad, mis on piiratud vastutusega äriühingud või korporatsioonid, mis tegutsevad äriettevõtjatena.

Uus-Meremaa esitab 1. lisas („Keskasutused”) põhilised ministeeriumid ja osakonnad. Märkuses nõustus Uus-Meremaa täpsustama, et lepinguga on hõlmatud ka 1. lisas esitatud üksustele alluvad üksused.

Uus-Meremaa esitab 2. lisas („keskvalitsusest madalama taseme asutused”) suurema osa piirkondlikest terviseametitest, mis on kuninglikud riigiasutused ja vastutavad oma territoriaalses piirkonnas tervishoiuteenuste osutamise või rahastamise eest ja neile teenuseid hankivate üksuste eest. Lisaks nõustus Uus-Meremaa lepinguga hõlmama suurimad linnavolikogud, nagu Aucklandi volikogu, Wellingtoni linnavolikogu ja Christchurchi linnavolikogu, ning selliste piirkondade nõukogud, mille elanike arv on suurem kui 250 000 inimest. Lepingu reguleerimisalasse kuuluvad ka nn *flow down* toetused (see tähendab, et keskasutused võivad toetust andes nõuda toetuse saajalt hangete puhul toetusega seotud nõuete järgimise kohustuse üleandmist). Linnavolikogude ja piirkonnasõukogude lepinguga hõlmamine on ette nähtud kas täiel määral või osaliselt Uus-Meremaa transpordiameti poolt rahastatavate transpordiprojektidega seonduvate kaupade, teenuste ja ehitusteenuste hangete tarbeks, juhul kui projekti koguväärtus ületab kaupadele, teenustele ja ehitusteenustele kohaldatavat asjaomast piirmäära.

¹ Nõukogu otsus, 2. detsember 2013, riigihankelepingu muutmise protokolli sõlmimise kohta, ELT L 68, 7.3.2014, lk 1.

3. lisas („Muud üksused”) loetleb Uus-Meremaa 14 kuninglikku riigiasutust, mis tegutsevad eri valdkondades, nagu turism, lennundus, haridus ja transport. Lisaks nõustus Uus-Meremaa lepinguga hõlmama neli riigile kuuluvat ettevõtjat, kes tegutsevad lennutrasside, meteoroloogiateenuste, raudteede ja elektrienergia kommunaalteenuste valdkonnas (Airways Corporation of New Zealand Limited, Meteorological Service of New Zealand Limited, KiwiRail Holdings Limited ja Transpower New Zealand Limited). Nende riigile kuuluvate ettevõtjate puhul on kindlaks tehtud, et nad tegutsevad monopoolses olukorras.

Kaubad

Uus-Meremaa kohustub lepinguga hõlmama kõik lepinguga hõlmatud üksuste hangitud kaubad.

Teenused

Teenused on lepingu Uus-Meremaa-poolses sõnastuses väga laiulatuslikult hõlmatud, mis tähendab kõiki lepinguga hõlmatud üksuste teenuseid üksikute spetsiifiliste eranditega (teadus- ja arendustegevusteenused, rahvaterviseteenused, haridusteenused ja hoolekandeteenused).

Ehitusteenused

Lepingu Uus-Meremaa-poolses sõnastuses sisalduvad kõik ühtse tooteklassifikaatori 51. alajaos välja toodud ehitusteenused, nagu see on tavaks kõigi riigihankelepingu osaliste puhul.

Piirmäärad

Uus-Meremaa kohaldab kaupadele, teenustele ja ehitusteenustele riigihankelepingu osaliste poolt tavapäraselt kasutatavaid piirmäärasid.

Uus-Meremaa õigusaktid

Uus-Meremaa riigihangete raamistik on mittediskrimineeriv. Selles puuduvad sätted, mis võimaldavad kodumaistele tarnetele ja tarnijatele sooduskohtlemist võrreldes välismaiste tarnete või tarnijatega. Uus-Meremaa riigihankeid käsitlevad õigusaktid tunduvad olevat avatud, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad, mis on kooskõlas riigihankelepingu nõuetega.

Komisjoni hinnang lepingu Uus-Meremaa-poolsele sõnastusele

Uus-Meremaa avab oma riigihangete turu kõigile riigihankelepingu osalistele. Lepingu Uus-Meremaa-poolne sõnastus on laiulatuslik nii üksuste, kaupade ja teenuste kui ka ehitusteenuste seisukohast ning Uus-Meremaa asjaomased õigusaktid on mittediskrimineerivad. Lisaks ei ole Uus-Meremaal erilisi piiranguid ühegi riigihankelepingu osalise suhtes. Võttes arvesse, et Uus-Meremaa hõlmab lepinguga siiski ainult ühe, kuigi olulise osa riigihangete turust, oleks asjakohane kehtestada Uus-Meremaale teatavad eripiirangud või erandid juurdepääsuks liidu riigihangete turule. EL on varem sarnaselt toiminud riigihankelepingu osalistega, kelle riigihanked on vaid osaliselt lepinguga hõlmatud.

Eripiirangud, mis oleksid osa Uus-Meremaa riigihankelepinguga ühinemise tingimustest ja mille peaks heaks kiitma riigihankekomitee, on järgmised:

- **1. lisa, 2. jagu (ELi liikmesriikide keskvalitsuste tasandi hankijad), punkt 3:**

Uus-Meremaa lisatakse nende riigihankelepingu osaliste loetellu, kellel on juurdepääs vähematele keskvalitsuse tasandi hankijate hangetele kui ülejäänud riigihankelepingu osalistel.

- **2. lisa, märkused 2. lisa kohta, 1. märkus:**

EL ei paku Uus-Meremaale juurdepääsu kohaliku tasandi hankijate hangetele (haldusüksused, mis kuuluvad jaotusse NUTS 3, nagu on kindlaks määratud määruses (EÜ) nr 1059/2003,² muudetud redaktsioon, ja väiksemad haldusüksused). Uus-Meremaale ei pakuta võimalust osaleda määruse 1059/2003 kohaselt jaotustesse NUTS 1 ja 2 kuuluvate haldusüksuste hankijate hangetes, kuni ELi riigihankelepingu erikohustuste loendi 3. lisa ei hõlma nende linnatranspordi projektide hankeid. 3. lisa antakse Uus-Meremaale juurdepääs ainult jaotustesse NUTS 1 ja NUTS 2 kuuluvate, linnatranspordiga tegelevate haldusüksuste hangetele (eriti järgmised tegevusalad: „selliste võrkude pakkumine või käitamine, mis pakuvad avalikku teenust linnaraudtee-, automaatsüsteemide, trammi-, trollibussi-, busi- või kaabeltranspordi valdkonnas”, millele viidatakse ELi riigihankelepingu erikohustuste loendi 3. lisa punktis e.

- **3. lisa, märkused 3. lisa kohta, 6. märkus:**

Uus-Meremaale pakutakse keskvalitsusest madalama taseme asutuste puhul lepinguga hõlmatust piiratud määral; see tähendab juurdepääsu ainult jaotustesse NUTS 1 ja NUTS 2 kuuluvate haldusüksuste hangetele, mis seonduvad linnatranspordiga (eriti ELi riigihankelepingu erikohustuste loendi 3. lisa punktis e viidatud tegevus). Lisaks ei võimalda EL Uus-Meremaale juurdepääsu järgmistes valdkondades tegutsevate üksuste korraldatavatele hangetele: joogivesi, mere- või siseveesadama teenuste või muude terminaliteenuste osutamine ning lennujaama- või muude terminaliteenuste osutamine lennuettevõtjatele.

Juhul kui mõni muu riigihankelepingu osaline soovib Uus-Meremaa suhtes erandeid kehtestada, kajastub see ka riigihankekomitee Uus-Meremaale kehtestatud ühinemisega seotud tingimustes. Tuleb aga siiski märkida, et riigihankelepingu osalise poolt Uus-Meremaale kehtestatud mis iganes selline piirang või erand lepingu reguleerimisalast ei mõjuta lepingu Uus-Meremaa-poolset lõplikku sõnastust, millele on eespool osutatud. Samuti ei mõjuta see ELi eripiiranguid ega riigihankelepingu praeguste lepinguosaliste vahel kokku lepitud lepingu reguleerimisala.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Läbivaadatud riigihankeleping sisaldab ühinemisega seotud sätet. Riigihankelepingu XXII artikli lõikes 2 on sätestatud, et iga WTO liige võib riigihankelepinguga ühineda tingimustel, milles peavad kokku leppima kõnealune liige ja lepinguosalistes ning mis on märgitud riigihankekomitee otsuses.

Uus-Meremaa ühinemise tingimused sätestatakse riigihankekomitee otsusega, mis võetakse tõenäoliselt vastu 2014. aasta teisel poolel. Otsus sisaldab lepingu Uus-Meremaa-poolset lõplikku sõnastust juurdepääsu võimaldamiseks tema riigihangete turule (millest saab Uus-Meremaa ühinemisel riigihankelepingu I liite osa) ja teiste riigihankelepingu osaliste taotletud kõiki eritingimusi. Otsus võetakse vastu riigihankekomitee konsensuse alusel.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et kui rahvusvahelise lepingu alusel loodud organis on vaja vastu võtta õigusliku toimega otsus, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku alusel vastu otsuse, millega kehtestatakse liidu nimel võetavad seisukohad. Riigihankekomitee otsus, millega sätestatakse Uus-Meremaa ühinemise tingimused, kuulub ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 reguleerimisalasse, kuna otsuse võtab vastu rahvusvahelise lepingu alusel loodud organ ning otsusel on õiguslik toime.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 342, 18.12.2013, lk 1).

4. SOOVITUS

Uus-Meremaa ühinemine riigihankelepinguga avaldab tõenäoliselt väga positiivset mõju rahvusvahelise riigihangete turu täiendavale avamisele, kuna riigihankelepingu osaliste arv suureneb ja see aitab õhutada ka teisi riike riigihankelepinguga ühinema. Komisjon soovib, et lepingu Uus-Meremaa-poolne lõplik sõnastus võetaks vastu, võttes arvesse eelnimetatud piiranguid, mida liit kehtestab lepingu reguleerimisalale seoses Uus-Meremaaga.

Sellest tulenevalt tehakse ettepanek, et komisjonile antaks volitused väljendada riigihankekomitees Euroopa Liidu pooldavat seisukohta Uus-Meremaa ühinemise suhtes vastavalt eelnimetatud piirangutele ja et seda võetaks arvesse riigihankekomitee otsuses Uus-Meremaa ühinemise kohta.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel riigihankekomitees võetav seisukoht, mis käsitleb Uus-Meremaa ühinemist riigihankelepinguga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 28. septembril 2012 esitas Uus-Meremaa taotluse riigihankelepinguga ühinemiseks.
- (2) Uus-Meremaa kohustused seoses riigihankelepingu reguleerimisalaga on välja toodud lepingu temapoolses lõplikus sõnastuses, mis esitati riigihankelepingu osalistele 21. juulil 2014.
- (3) Ehkki lepingu Uus-Meremaa poolne sõnastus on laiaulatuslik, ei hõlma leping kogu riigihangete turgu. Seetõttu on asjakohane kehtestada teatavad erandid, mis käsitlevad liidu kohustuste kohaldamist Uus-Meremaa suhtes. Nimetatud erandid, mis kajastuvad käesoleva otsuse lisas, saavad osaks Uus-Meremaa riigihankelepinguga ühinemise tingimustest ning need kajastuvad riigihankekomitee otsuses Uus-Meremaa ühinemise kohta.
- (4) Uus-Meremaa ühinemine riigihankelepinguga avaldab tõenäoliselt positiivset mõju rahvusvahelise riigihangete turu täiendavale avamisele.
- (5) Riigihankelepingu XXII artikli lõikes 2 on sätestatud, et iga WTO liige võib riigihankelepinguga ühineda tingimustel, milles peavad kokku leppima kõnealune liige ja lepinguosalisel ning mis on märgitud riigihankekomitee otsuses.
- (6) Sellest tulenevalt on vaja kujundada seisukoht, mis võetakse riigihankekomitees liidu nimel seoses Uus-Meremaa ühinemisega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel riigihankekomitees võetav seisukoht on kiita Uus-Meremaa ühinemine riigihankelepinguga heaks, võttes arvesse käesoleva otsuse lisas sätestatud eritingimusi.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*